

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA	
Ügyszám:	228 c 2003 1
Érkezett:	2003 MARE 14.
Példány:	2
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	WE

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

Budapest
Donáti u. 35-45
1015.

V/8

Tisztelt Alkotmánybíróság!

I. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (Abtv.) I. § b) pontja alapján alulírottak indítványozzuk a büntető jogszabályok és a hozzájuk kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi II. törvény 17., 18., 19., 20., 21. és 22. §-ai, illetőleg a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 282., 282/A., 282/B., 282/C., 283. és 283/A. §-ai alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát az alábbi szempontokra figyelemmel.

I.1. A Btk. - 2003. évi II. törvény 17-20. és 22. §-aival megállapított - 282., 282/A., 282/B., 282/C. és 283/A. §-ainak (1) bekezdéseiben a „hatósági engedély”, továbbá a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában, valamint az e) pontjának 1. alpontjában a „saját használatra”, úgyszintén a b) és d) pontjában, valamint az e) pontjának 2. alpontjában az „együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával” fogalmak bizonytalan, határozatlan tartalmúak, ellentétesek a jogbiztonsággal.

Javasoljuk, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott rendelkezéseknek az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján fennálló alkotmányellenességét, és – tekintettel a tárgyi összefüggésekre – a támadott törvényi tényállásokat teljesen semmisítse meg.

I.2. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének b) pontja, és e) pontjának 2. alpontja lehetővé teszi, hogy bárki, két évente egy ízben, bármely kábítószer csekély mennyiségét fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében) kínálhassa, másnak átadhassa, és alanyi jogon választhassa a büntetőjogi felelősségre-vonás elkerülését.

A kábítószer hozzáférhetővé tételének zavartalanságát biztosító ezen rendelkezések ellentétesek az *Alkotmány 8. §-ából illetve 54. § (1) bekezdéséből* levezethető állam általi életvédelem tevőlegességének követelményével.

Javasoljuk, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott rendelkezések alkotmányellenességét, és tekintettel a tárgyi összefüggésekre a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. §-át teljesen semmisítse meg.

I.3. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének c) pontja lehetővé teszi, hogy a 18. életévét betöltött személy akármikor, bármely kábítószer csekély mennyiségének saját céljára történő termesztéséhez, előállításához, megszerzéséhez, tartásához szabadon felhasználhasson 18. életévét be nem töltött személyt, és alanyi jogon választhassa a büntetőjogi felelősségre-vonás elkerülését.

Ugyanezen bekezdés d) pontjának 1. alpontja lehetővé teszi, hogy a 18-21. év közötti személy két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét, fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében) kínálhassa, vagy átadhassa 18. életévét be nem töltött személynek, és alanyi jogon választhassa a büntetőjogi felelősségre-vonás elkerülését.

A d) pont 2. alpontja pedig lehetővé teszi, hogy a 21. életévét be nem töltött személy két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében, bármely életkorú) másnak az iskola területén is kínálhassa, átadhassa, és alanyi jogon választhassa a büntetőjogi felelősségre-vonás elkerülését.

A gyermekek révén való kábítószerhez jutás, a gyermekek számára történő kábítószer juttatás, és az iskola területén történő kábítószer juttatás (akárcsak egyszeri) lehetőségének zavartalanságát biztosító rendelkezések ellentétesek az *Alkotmány 16. §-ában* az ifjúság érdekeinek védelméhez, és a *67.§ (1) bekezdésében* a gyermekek zavartalan fejlődéséhez biztosított jogokkal.

Javasoljuk, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott rendelkezések alkotmányellenességét, és tekintettel a tárgyi összefüggésekre a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. §-át teljesen semmisítse meg.

II. Az Abtv. 1. § c) pontja alapján, illetve a 21. (3) bekezdésének a) pontja alapján az országgyűlési képviselőt megillető jogosultságra tekintettel, alulírott dr. Hende Csaba indítványozom a 2003. évi II. törvény 21. §-a, illetőleg a Btk. 283. §-a nemzetközi szerződésbe ütközés szempontjából való vizsgálatát az alábbiakra figyelemmel.

II.1. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított – 283. § (1) bekezdés c) pontja és d) pontjának 1. alpontja ellentétes az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (Gyermek Egyezmény) 1. Cikkére tekintettel a 31. Cikkében foglaltakkal.

Kérem, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott rendelkezések nemzetközi szerződésbe ütközését és az Alkotmány 7. § (1) bekezdésére tekintettel, az Abtv. 45. §-a alapján továbbá a tárgyi összefüggésekre figyelemmel a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. §-át teljesen semmisítse meg.

II.2. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított – 283. § (1) bekezdés c) pontja, és d) pontjának 1. alpontja ellentétes az 1998. évi L. törvénnyel kihirdetett Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotrop anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1998. december 20-án Bécsben kelt Egyezmény (Kábítószer Egyezmény) 3. Cikk 5. bekezdésének f) pontjában, a Btk. 283. (1) bekezdés d) pontjának 2. alpontja pedig a Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdésének g) pontjában foglaltakkal.

Kérem, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott rendelkezések nemzetközi szerződésbe ütközését és az Alkotmány 7. § (1) bekezdésére tekintettel, az Abtv. 45. §-a alapján, továbbá a tárgyi összefüggésekre figyelemmel a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. §-át teljesen semmisítse meg.

II.3. A jogalkotó a Btk. 283. §-ának, a 2003. évi II. törvény 21. §-a általi megállapításával egyidejűleg a Gyermek Egyezmény 33. Cikkében, és a Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdésének f) és g) pontjában előírt jogalkotói feladatát elmulasztotta.

Kérem, hogy az Abtv. 47. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel Alkotmánybíróság állapítsa meg, miszerint a jogalkotó szerv a nemzetközi szerződésből származó jogalkotói feladatát elmulasztotta, és - határidő megjelölésével - hívja fel feladatának teljesítésére.

Indokolás

I.1. A Btk. - 2003. évi II. törvény 17-20. és 22. §-aival megállapított - 282., 282/A., 282/B., 282/C. és 283/A. §-ainak (1) bekezdéseiben a „*hatósági engedély*”, továbbá a Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában, valamint az e) pontjának 1. alpontjában a „*saját használatra*”, úgyszintén a b) és d) pontjában, valamint az e) pontjának 2. alpontjában az „*együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával*” fogalmak bizonytalan, határozatlan tartalmúak, ezért ellentétesek a jogbiztonsággal.

I.1.1. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy „*A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam*”.

I.1.2. Az indítványban támadott jogszabályhelyek az alábbiakat tartalmazzák:

A Btk. - 2003. évi II. törvény 17. §-a által megállapított - 282. § (1) bekezdése:
 „282. § (1) *Aki hatósági engedély nélkül kábítószerrel terjeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A Btk. - 2003. évi II. törvény 18. §-a által megállapított - 282/A. § (1) bekezdése:
 „282/A. § (1) *Aki hatósági engedély nélkül kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A Btk. - 2003. évi II. törvény 19. §-a által megállapított - 282/B. § (1) bekezdése:
 „282/B. § (1) *Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával hatósági engedély nélkül kábítószerrel terjeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A Btk. - 2003. évi II. törvény 20. §-a által megállapított - 282/C. § (1) bekezdése:
 „282/C. § (1) *Az kábítószerfüggő személy, aki hatósági engedély nélkül kábítószerrel terjeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-a által megállapított - 283. §-a:

„283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

a) aki csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra termeszt, előállít, megszerz, vagy tart [282. 5 bek. a) pont],

b) aki csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/A. § (6) bek. a) pont],

c) az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra termeszt, előállít, megszerz vagy tart [282/B. § (7) bek. a) pont],

d)

1. az a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek, illetőleg

2. az a huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében

csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/B. § (7) bekezdés b) pont első fordulata, ha a bűncselekmény a (2) bekezdés a) vagy b) pontjába ütközik),

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

1. jelentős mennyiségű el nem érő mennyiségű kábítószerrel saját használatára termeszt, előállít, megszerz, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont], illetőleg

2. csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/C. § (2) bek. és (5) bek. a) pont],

f) az a kábítószerfüggő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben – kétévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő – más bűncselekményt követ el,

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés b) és d) pontja, valamint e) pontjának 2. alpontja nem alkalmazható, ha az elkövetővel szemben a cselekmény elkövetését megelőzően két éven belül legalább egy alkalommal kábítószerrel visszaélés miatt indított büntetőjárás keretében az elkövető büntetőjogi felelősségét megállapították, vagy vele szemben a vádemelést elhalasztották.”

A Btk. - 2003. évi II. törvény 22. §-a által megállapított – 283/A. § (1) bekezdése:

„283/A. § (1) Aki nemzetközi szerződés végrehajtására kiadott jogszabályban a kábítószerrel előállításához használt vegyi anyagként meghatározott anyagot hatósági engedély nélkül előállít, megszerz, tart, felhasznál, forgalomba hoz, azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, ország területén átvisz, úgyszintén, aki jogszabályi előírás megszegésével ilyen anyagot hatósági engedéllyel nem rendelkezőnek átad, büntetést követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

I.1.3. Az indítványtevők álláspontja szerint az indítvánnyal támadott rendelkezésekben a „hatósági engedély nélkül”, a „saját használatra”, és az „együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával” fogalmak nem elégítik ki a jogbiztonság alkotmányos követelményét.

a) Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szól a jogállamiságról, és a jogállamiság elvéből következik a jogbiztonság követelménye. A jogbiztonság követelményéből fakadó elvárásokat az Alkotmánybíróság több döntésében részletesen is kifejtette.

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.” [9/1992. (I.30.) AB hat. ABH 1992. 65.; 11/1992. (III.5.) AB hat. ABH 1992. 84.]

A jogbiztonság alkotmányos követelményében a jog - állammal szembeni – elsőbbsége mutatkozik meg. A jog vétője határt szab az állam igényének. A jogállam ezzel különbözik a többitől. Az igények jogba tétele az igényérvényesülés egyik útja, illetve feltétele. A „jogbatétel” sine qua non-ja viszont a meghatározottság.

Különösen így van ez a büntető anyagi jog esetében. A büntető anyagi jog szabályai a meghatározottságuk révén biztosítják, hogy előre láthatóak, tehát kiszámíthatóak, vagyis elkerülhetőek, tehát számonkérhetőek legyenek. A büntetőjogi kodifikáció gyakorlati lényege egyfelől, hogy ezen elvárás-láncolatnak eleget tegyen, másfelől, hogy mind az eljárás alá vont személy, mind a hatóság számára világossá tegye az ártatlanság vélelmének fennmaradásához, illetve megdöntéséhez fűződő érdek érvényesülésének – a bizonyításnak – a lehetőségét.

A jogszabály kiszámíthatósága nem spekulatív, hanem a „jogszabály működésével”, vagyis a jog alkalmazásával, tehát a jogalkalmazó értelemszerűen és rendszerint – nem pedig tetszésszerűen - belátásával is kalkuláló elvárás. Benne a jog parttalan és önkényes alkalmazásának gátja, a jog meghatározottságához kötődő „jogalkalmazói meghatározottság” követelménye fogalmazódik meg.

„Ha egy jogszabály törvényi tényállása túl elvont, túl általános, akkor a jogszabály rendelkezése a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszhető vagy leszűkíthető. Az ilyen szabály lehetőséget ad a szubjektív jogalkalmazói döntésre, a különböző jogalkalmazók eltérő gyakorlatára, a jogegység hiányára. Ez csorbítja a jogbiztonságot.” [1160/B1990. AB hat. ABH 1993. 608.]

Bizonytalan, túl általános, illetve homályos tartalmú fogalmakkal terhelt megalkotott jogszabály esetén eredendően fennáll a bizonytalan, kiszámíthatatlan, szubjektív (tetszésszerű) jogalkalmazás veszélye.

b) A „*hatósági engedély*” (nélküliség) bizonytalan jogfogalom. A törvényi tényállás nem határozza meg e fogalom tartalmát, következésképpen nem állapítható meg, hogy a jogalkotó milyen hatóságra és engedélyre gondolt. A T/1218. számú törvényjavaslat miniszteri indokolása sem ad eligazítást, csupán arra hivatkozik, hogy egy korábbi alkotmánybíróági döntésből okulva a „*hatósági előírás*” helyébe a „*hatósági engedély*” kerül, mondván az előbbi bizonytalan jogfogalom.

Ugyanakkor a jogalkotó nem vizsgálta, hogy mire cserélte a korábbi fogalmat, illetve nem vizsgálta az általa hivatkozott AB határozat elvárását tartalmilag. A becserélt fogalomból továbbra sem derül ki, hogy milyen szervezetről, milyen tartalmú engedélyről van szó, az engedélyezettség milyen módon válik megismerhetővé, miként közlik azt a büntető jogszabály címzettjeivel. A „*hatósági engedély*” (ugyanúgy, mint a „*hatósági előírás*”) önmagában nem lehet kötelező az állampolgárokra, nem tekinthető jogszabálynak, nem fogható fel általánosan kötelező jogforrásként (vö.: A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 1. § (1) bek.). Ezen az alapon tehát alaki hiányosságok okából tekintendők alkotmányellenesnek a hivatkozott büntetőjogi normák. [vö.: 47/2000 (XII. 14.) AB hat.]

c) A „*saját használatra*”, és az „*együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával*” fogalmak túl általánosak, a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszthetők vagy leszűkíthetők, vagyis bizonytalan tartamúak.

A törvény szabályozása szerinti „*saját használatra*” *termesztés, előállítás, megszerzés, tartás, az országba behozatal, onnan kivitel, az ország területén való átvitel* olyan hatósági ismeretet (megismerést) feltételez, amely nagy számú – a törvényben nem megfogalmazott – körülménytől függ.

A „*saját*” fogalma értelemszerűen egy adott személyre korlátozott, ám a pusztán rávaló hivatkozás „*ad hominem*” jellegű, vagyis a jog alkalmazása nem más, mint az eljárás alá vont személy ezen érvelésének hatóság általi elfogadása (illetve el nem fogadása). Mindkettő egyaránt cáfolhatatlan, illetve igazolhatatlan. Vagyis, ha valaki bármely kábítószer csekély (illetve a kábítószerfüggő a „*nagyobb*”) mennyiségéről azt állítja, hogy saját magának termesztette, szerezte, tartotta stb., akkor ezen állítás elvetése, vagy elfogadása a hatóság belátásától függ, „*külső*” igazolási, vagy cáfolási lehetősége a hatóságnak nincs. Megfordítva, a hatóság azon állítása, hogy valaki valamely

kábítószer csekély mennyiségét nem saját magának természetű, szerezte, tartotta stb., ugyancsak a hatóság megfoghatatlan belátásától függ, melynek úgyszintén nincs „külső” igazolási, vagy cáfolási lehetősége.

Vagyis mind az eljárás alá vont személy, mind pedig a hatóság oldaláról nézve a másik által nem támadható, jogszabályban felkinált érv pusztán kimondásának (és nem igazolhatóságának) van a jogszabály szövege kiszolgáltatva. Az indítványtevők álláspontja szerint sem a jogszabályok szövegét, sem a hatóság döntéseit nem lehet ad hominem alakítani. Ez már magában a jogszabályban előreláthatatlanná, tehát kiszámíthatatlanná teszi a rendelkezés tartalmát, melyből következően fennáll a kiszámíthatatlan és szubjektív (tetszésszerű) jogalkalmazás veszélye.

A rendelkezés tarthatatlanságát mutatja, hogy talaján bármely irányú szubjektív jogalkalmazás komoly kockázatot rejt magában. Ha ugyanis a jogalkalmazás kritika nélkül teret enged a „saját”-ra való hivatkozásnak, akkor ezzel már a jogot alakítja, hiszen a kivételből általánost kreál. Ha pedig a jogalkalmazás önálló megfontolást kíván követni a „saját”-ra való hivatkozás megítélésénél, akkor rendre olyan megállapításra jut, mely nem általa megismert tényeken, hanem általa hallott rámondáson alapul.

E szabályozás azonkívül, hogy a hatóság eljárását kiszámíthatatlanná teszi és szubjektivitásra készíti, egyidejűleg és szükségszerűen hatósági megalkuvás kialakulásához is vezet. (Erre az amszterdami „drogkávészók” esete a példa, ahol a limitált mennyiségű – és fajtájú (!) – drogok kiskereskedelmi megszerzése legális, ám a készlet feltöltését szolgáló „nagykereskedelmi” tevékenységek (beszerzés, szállítás stb.) értelemszerűen már nem legálisak. Az állami drogpolitika által dominált holland büntetőjog a mai napig nem tudta e helyzet jogi rendezetlenségét megszüntetni. Ezért jobb híján a holland bűnüldöző hatóságok szemet hunynak a drogkávészók készleteinek feltöltését szolgáló tevékenységek láttán.)

„Az Alkotmánybíróságnak nem a normaszöveget önmagában, hanem az érvényesülő, a hatályosuló és megvalósuló normát, azaz az „élő” jogot kell az Alkotmány rendelkezéseinek tartalmával és az alkotmányos elvekkel összevetnie.” [57/1991. (XI.8.) AB hat. ABH 1991. 277.]

A támadott rendelkezések várható hatásaként jelentős a szubjektív - az értelemszerű, illetve rendszerinti helyébe lépő - tetszésszerű hatósági jogalkalmazás kockázata. Ez elsősorban az általános és középiskolák „területi és személyi hatálya” feletti védelem tekintetében hordoz magában veszélyeket. Az indítványban támadott, büntethetőséget megszüntető okokról szóló rendelkezések folytán mind az iskolák, mind a hatóságok a drogot iskolába vivő,

illetve ott kínáló, fogyasztó személy szándékának lesznek kiszolgáltatva. A vele szembeni fellépésre pedig csupán az ismétlődő lebukás esetén nyílik meg a lehetőség. Míg a drogkínáló egyéni helyzete kalkulálhatóvá, addig az iskolák és a gyermekek védelme bizonytalanává vált a támadott rendelkezések miatt.

Az indítványtevők álláspontja szerint – bárminemű büntetőpolitikai megfontolást félretéve – alkotmányellenesek az olyan rendelkezések, melyek révén egy büntetőjogi törvény tartalmának megismeréséhez teljes egészében a jog majdani, eseti jellegű alkalmazásának tanulságaira kell hagyatkozni.

Az indítványtevők álláspontja szerint kockázatosan tág teret kap a jogalkalmazói tévedés, ha akár a büntetőjogi felelősség eldöntésénél, akár pedig kizárásánál, a jogalkalmazónak nagy számú olyan körülményre kell figyelemmel lennie, melyeket nem a törvény fogalmaz meg. Ilyenkor valamely szempont még a legkörütekintőbb mérlegelés esetén is számításon kívül maradhat, és esélye nyílik az önkényes válogatásnak is (mit vesznek és mit nem figyelembe). Mindez a határozatlan, pontatlan, homályos tartalmú fogalom használatából adódik, ami az alkotmányosság szempontjából megengedhetetlen, mert jogbizonytalansághoz vezet. [vö.: 18/2000. (VI. 6.) AB hat. ABH 2000. 117. 131.]

Nem lehet tudni pontosan, hogy mi a „*használat*” fogalom tartalma, hiszen ilyen elkövetési magatartást az adott körben a Btk. nem ismer. A kábítószer-fogyasztás fogalmát alkalmazza a Btk., melyből kétféle következtetés adódik. Az egyik szerint a jogalkotói szándék a „*használat*” fogalmát a fogyasztás szinonimájának tekinti, és csak kodifikációs pongyolaság a két fogalmiság egyaránt való szerepeltetése. A másik következtetés szerint a két fogalmiság alkalmazásának az eltérő jelentéstartalom az oka. Vagyis a „*használat*” alatt nem, illetve nem csupán a fogyasztást kell érteni. Pontosán nem tisztázható melyik esetről, illetve a „*használat*” melyik jelentéstartalmáról lehet szó.

Nem lehet tudni pontosan, hogy mi a „*használat*” terjedelme, mi az ezen célzathoz kapcsolódó különféle elkövetési magatartások egymáshoz való viszonya; egybe kell-e számolni a különféle elkövetési magatartások szerinti mennyiségeket, vagy sem.

A törvény szabályozása szerinti „*együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával*” való kínálás és átadás ugyancsak olyan hatósági ismeretet (megismerést) feltételez, amely nagy számú – a törvényben nem megfogalmazott – körülménytől függ.

Nem tisztázottak pontosan azon térbeli, időbeli, illetve cselekvőségi keretek, melyeken belül az „együttesség”, illetve a „fogyasztás alkalmá” még fennáll, illetve melyeken kívül erről már nem lehet szó. Minderről a törvény nem rendelkezik, és kétséges, hogy más – akárcsak a jogalkalmazás számára nyitva álló értelmezési – úton ezen problémák a jogbiztonság sérelme nélkül feloldhatók lennének.

d) *„Az alkotmányos büntetőjog követelményei szerint a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozíciónak határozottnak, körülhatároltnak, világosan megfogalmazottnak kell lennie. Alkotmányossági követelmény a védett jogtárgyra és az elkövetési magatartásra vonatkozó törvényhozói akarat világos kifejezésre juttatása. Egyértelmű üzenetet kell tartalmaznia, hogy az egyén mikor követ el büntetőjogilag szankcionált jogsértést. Ugyanakkor korlátoznia kell az önkényes jogértelmezés lehetőségét a jogalkalmazók részéről. Vigyázni kell tehát, hogy a tényállás a büntetendő magatartások körét nem túl szélesen jelöli-e ki és elég határozott-e.”* [30/1992. (V.26.) AB hat. ABH 1992. 176.]

A „saját használatra”, és az „együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával” fogalmak nem a büntetőjogi szankció kilátásba helyezésével tilalmazott magatartást leíró diszpozícióban, hanem a Btk. - 2002. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. §-a szerinti büntethetőséget megszüntető okokat szabályozó rendelkezéseiben találhatók. Az indítványtevők álláspontja szerint az alkotmányos büntetőjog követelményeinek egyaránt érvényesülnie kell mind a büntethetőség elemeit, mind a büntetőjogi felelősségre vonás akadályait tartalmazó rendelkezésekben. Utóbbiak rendszerint szoros (fogalmi, tartalmi, és tényállás-szerkezeti) összefüggésben állnak az előbbiekkal, és ez a jelen indítvány által támadott rendelkezéseknél is így van.

Az eltérő alkotmányos mérce szerinti kezelés a büntethetőség és a büntethetőséget kizáró, illetve megszüntető okok viszonyának - akár az egyik, akár a másik negligálásával járó - torzulásához vezet. Ez reálisan felmerül az indítvánnyal támadott rendelkezések kapcsán is, mert a pontatlan fogalmak használata miatt a jogszabályban nem jut kifejezésre az előreláthatóság, hanem a jog érvénye teljesen a hatóság belátásán alapul.

e) Miután a támadott törvényhelyek hivatkozott bekezdéseikhez minősített esetek kapcsolódnak, valamint a külön §-ban részletezett büntethetőséget megszüntető okok az alapesethez szorosan kapcsolódnak, ezért indítványozzuk, hogy a megsemmisítés tárgyi összefüggés folytán ezekre is kiterjedjen.

I.2. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének b) pontja, és e) pontjának 2. alpontja lehetővé teszi, hogy bárki két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében) kínálhassa, másnak átadhassa, és alanyi jogon választhassa a büntetőjogi felelősségre-vonás elkerülését. A kábítószer (akár legveszélyesebb fajtája) hozzáférhetővé tételének zavartalanságát biztosító ezen rendelkezések ellentétesek az *Alkotmány 8. §-ából illetve 54. § (1) bekezdéséből* levezethető állam általi életvédelem tevőlegességének követelményével.

I.2.1. Az Alkotmány az alábbi, hivatkozott rendelkezéseket tartalmazza.

8.§ (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsődrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

54.§ (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.

I.2.2. Az indítványban támadott jogszabályhelyek az alábbiakat tartalmazzák:

A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-a által megállapított - 283. §-a:

„283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

b) aki csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/A. § (6) bek. a) pont],

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

2. csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/C. § (2) bek. és (5) bek. a) pont],

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés b) és d) pontja, valamint e) pontjának 2. alpontja nem alkalmazható, ha az elkövetővel szemben a cselekmény elkövetését megelőzően két éven belül legalább egy alkalommal kábítószerrel visszaélés miatt indított büntetőeljárás keretében az elkövető büntetőjogi felelősségét megállapították, vagy vele szemben a vádemelést elhalasztották.”

I.2.3. Az indítványtevők álláspontja szerint az indítvánnyal támadott rendelkezések, egyoldalúak, és az élet védelméhez szükséges állami tevőlegességet passzivitással váltják fel.

Egyoldalú a szabályozás, mert kétévente egy ízben a drogkínáló, illetve átadó alanyi jogú választásához köti a büntethetőség alóli kibújást. Vagyis ezen alkalmakkor az állam újra és újra egyoldalúan lemond a jogvédele érdekében (a közegészség) büntetőjogi törvényben előírt védelméről. Különös jelentősége van annak, hogy a drogkínáló ezen alanyi jogának érvényesülése bármifajta kábítószer csekély mennyiségére nézve fennáll. Adódhat olyan helyzet, amikor már ezen mennyiség az adott fogyasztónál kritikus helyzetet idéz elő. (po.: már „belőtt” személy kapja meg a csekély adagot, vagy az erős és rögtön függést kialakító drogból kap valaki csekély adagot).

Utóbbi esetek mutatják, hogy a drog veszélyességét relativizáló és fogyasztás tolerálását abszolutizáló szabályozási logika komoly „fertőzési kockázattal” terhelt. A kábítószer két oldalán álló egyik személy alanyi joga (és érdeke) maradéktalanul érvényesül, míg a másik életének, egészségének megóvásához fűződő joga vitathatatlanul sérül. Ezért felelősége az államnak ebben a viszonyban tevőleges szerepet játszania.

„Az Alkotmány 54. § (1) bekezdése a Magyar Köztársaságban minden ember számára biztosítja az élethez való jogot. Az Alkotmánynak ez a rendelkezése az állam részéről nem csupán a jog megsértésétől való tartózkodás kötelezettségét jelenti, hanem a jog biztosítását, az emberi élet védelmét az adott társadalmi közegben tevékenyen is elő kell mozdítania. Az emberi élet tevőleges állami védelmét szolgálja olyan büntető, polgári és közigazgatási jogszabályok meghozatala, amelyek az emberi életet mások tevékenységétől vagy tevékenységének eredményétől óvják.” [58/1994. (XII.14.) AB hat. ABH 1994. 337.]

„Az élethez való jog objektív oldalából az államnak nem csupán az a kötelessége következik, hogy az egyes emberek élethez való alanyi jogát ne sértse meg, és hogy annak védelméről jogalkotással és szervezési intézkedésekkel gondoskodjék, hanem ennél több” [26/B1997. AB hat. ABK 2000. 5. 169.]

Az „együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával” fogalom jogbiztonságot sértő tartalma az I.1.3.c) pont alatt lett részletezve. A támadott rendelkezések eme bizonytalan és homályos tartalmú fogalommal takarózva türik meg a drogkínálást és átadást. Vagyis az állam hallgatólagosan elismerte ezen drogfogyasztási jelenség elfogadhatóságát. Ez az a passzivitás, amely az életvédelem állami tevőlegessége helyébe lépett és kockáztatja mindazokat, akiket a drogkínálása ezen zavartalan módja elér.

I.3. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított - 283. § (1) bekezdésének c) pontja a gyermekek felhasználásával kábítószerhez jutás, a d) pontjának 1. alpontja a gyermekek számára történő kábítószer juttatás, a d) pont 2. alpontja pedig az iskola (stb.) területén történő kábítószer juttatás

lehetőségének (akárcsak egyszeri, illetve korosztályhoz kötött) zavartalanságát biztosítja. Ezen rendelkezések ellentétesek az Alkotmány 16. §-ában az ifjúság érdekeinek védelméhez, és a 67.§ (1) bekezdésében a gyermekek zavartalan fejlődéséhez biztosított jogokkal.

I.3.1. Az Alkotmány az alábbi hivatkozott rendelkezéseket tartalmazza.

16.§ A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.

67.§ (1) A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges.

I.3.2. Az indítványban támadott jogszabályhelyek az alábbiakat tartalmazzák:

A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-a által megállapított - 283. §-a:

„283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

c) az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra természet, előállít, megszerz vagy tart [282/B. § (7) bek. a) pont],

d)

1. az a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek, illetőleg

2. az a huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében

csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/B. § (7) bekezdés b) pont első fordulata, ha a bűncselekmény a (2) bekezdés a) vagy b) pontjába ütközik),

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés b) és d) pontja, valamint e) pontjának 2. alpontja nem alkalmazható, ha az elkövetővel szemben a cselekmény elkövetését megelőzően két éven belül legalább egy alkalommal kábítószerrel visszaélés miatt indított büntetőeljárás keretében az elkövető büntetőjogi felelősségét megállapították, vagy vele szemben a vádemelést elhalasztották.”

I.3.3. Az indítványtevők álláspontja szerint a támadott rendelkezésekkel a jogalkotó önkényesen és célszerűtlen egyoldalúsággal egyfelől végtelenségig menő toleranciát tanúsít a drogok hozzáférhetősége iránt, másfelől durván figyelmen kívül hagyja a gyermek és ifjúságvédelem alkotmányos követelményét. Holott „A Gyermek Jogairól szóló Nemzetközi Egyezményt aláíró államok számára – mint amilyen Magyarország is – a gyermek érdeke, mégpedig a „gyermek mindenek felett álló érdekének”

védelve jelent elsődleges szabályt. E védelmet kell szolgáljuk a hatóságoknak minden ténykedésükben." [1995/1990. AB. ABH 1993. 526-527.]

Nem a gyermek mindenképp felett álló érdekének védelme, ha a felnőttkorúnak alanyi joga őt büntetlenül felhasználni (akárcsak csekély mennyiségű, ám bármilyen) drog megszerzésére, készítésére. Értelemszerűen minden gyermeknek egyénileg van joga arra, hogy élvezze „érdekének mindenképp felett állóságát”, illetve annak védelmét. Ebből következően nem az adott gyermek mindenképp felett álló érdekének védelme, ha a felnőttkorúnak alanyi joga őt büntetlenül (akárcsak egy ízben is, bármilyen csekély mennyiségű) droggal kínálni. Mindezek miatt önkényesek a támadott rendelkezések.

A gyermekek (18. életév alatti személyek) érdekei védelmének dominanciája a testi, szellemi és lelki fejlődés emberi természetből adódó törvényszerűségein alapul. Annak felismerése pedig, hogy e fejlődés zavartalanságát messzemenőképp biztosítani kell, a felnőtt társadalom bölcsességén múlik, illetve nyugszik.

„...Az Alkotmány 67. §-a, amely az állam kötelességévé teszi, hogy a gyermek személyiségfejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást nyújtson, egyrészt vonatkozik az egyértelműen káros hatások távoltartására, másrészt magában foglalja azt is, hogy az állam a személyiségét, s így az egész jövőképp életét meghatározó súlyos kockázatvállalást is elhárítsa a gyermektől.”

„...Az Államnak a gyermeket az olyan kockázatvállalástól is meg kell óvnia, amelyekkel kapcsolatban életkoránál (az ettől függően feltételezett testi, szellemi, erkölcsi és társadalmi érettségénél) fogva nem képes megismerni és értékelni sem a választható lehetőségeket, sem pedig választása következményeit saját személyiségére, illetve későbbi életére és társadalmi beilleszkedésére nézve...”

„...Különösen megnöveli a kockázatot, ha olyan kérdésekkben való nyilvános elköteleződésről van szó, amelyek megítélése a társadalomban kifejezetten ellentmondásos abban az értelemben, hogy széles körben negatív megítélés alá esik.” [21/1996. (V.17.) AB. hat. III/2.]

Nem csupán az a kérdés, hogy az Alkotmány 67. §-ára figyelemmel milyen védelmi intézkedésre van joga a gyermeknek, hanem az is, hogy ez a védelmi szint egyszersmind verseng-e valamely szabadságjoggal. Létezik-e a „kábulathoz való alapjog”, illetve a „kábitószerral önrendelkezés joga”, illetve elláthatóak e „jogokkal” a gyermekek? Az indítványtevők álláspontja szerint valamely szabadságjogból valamely szer-, illetve eszközhasználat nem fakaszt újabb szabadságjogot. Vagyis nem az autózás, vagy kerékpározás, hanem a mozgásszabadság, ekképpen nem a kábulattal teli élethez, hanem az élethez való jog az alapjog. Ugyanakkor, elkerülve az önrendelkezés jogával kapcsolatos problematikát, az indítványtevők álláspontja abból indul ki, hogy a gyermeket a drogok terén sem lehet még „választópolgárnak” tekinteni.

Ezután merülhet fel, hogy valamely védelmi szint szerinti korlátozás egyáltalán ütközik-e valamely szabadságjoggal, ha igen melyikkel és a védelmi szint (az ütközés) egy szabadságjog szempontjából szükséges-e, arányos-e. Miután – különösen a gyermekek esetében – nincs a láthatáron szabadságjog, egyedüli szempontként az eredményes megelőzés érdeke az, mellyel igazolni lehetne valamely korlátozás, illetve védelmi szint feloldását. A drogfogyasztás a drogterjesztés köldökzsinórján lóg, ezért nem lehet a drogterjesztés még oly ártatlannak tűnő kínálási, átadási módjai, illetve a drogfogyasztás szokásai felé engedményt tenni abban a hiszemben, hogy az a megelőzést szolgálja.

Vagyis marad az a kérdés, hogy bizonyos tűréshatár korlátlaná tétele nem áll-e szemben az Alkotmány gyermekek érdekeit óvó parancsoló köteletségének előírásával. Az indítványtevők álláspontja szerint az indítványban támadott rendelkezések ellentétesek az Alkotmányban a gyermekek védelméhez biztosított jogokkal.

A gyermek alkotmányos joga a fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra, kizárja annak lehetőségét, hogy az Állam – egyoldalú nézőpont mentén – (akárcsak kivételesen is, de) kifejezetten megtűrje:

- a gyermek felhasználásával történő drogkészítést, megszerzést, tartást,
- a gyermekkel való közös fogyasztást, és ezen alkalommal, vagy evégett való gyermek részére történő ingyenes vagy visszerhes terjesztést,
- végül pedig mindennek az iskolák, gyermekvédelmi (stb.) intézmények területén, illetve közvetlen környezetében történő megvalósulását.

Két szempontból különösen súlyos a jogalkotó felelőtlensége. Egyrészt, mert a megsemmisíteni indítványozott rendelkezésekkel nem csupán támadja a gyermekek védelméhez biztosított alkotmányos jogokat, hanem egyúttal (értelemszerűen) elmulasztja azok teljesítését. Másrészt, mert a tűréshatárt bármely kábítószerre és az iskolák (stb.) területére, környékére kiterjedően kitérítette.

II.1. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított – 283. § (1) bekezdés c) pontja és d) pontjának 1. alpontja ellentétes a Gyermekek Egyezmény 1. Cikkére tekintettel a 31. Cikkében foglaltakkal.

II.1.1. Az Alkotmány 7. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy „A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.”

II.1.2. A Gyermek Egyezmény 1. és 31. Cikke az alábbiakat tartalmazza.

1. Cikk

Az Egyezmény vonatkozásában gyermek az a személy, aki tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

33. Cikk

Az Egyezményben részes államok megtesznek minden alkalmas intézkedést, ideértve a törvényhozási, közigazgatási, szociális és neveléstügyi intézkedéseket, arra, hogy megvédjék a gyermekeket az erre vonatkozó nemzetközi egyezményekben meghatározott kábító- és pszichotrop szerek tiltott fogyasztásától, és hogy megakadályozzák a gyermekeknek e szerek tiltott előállításában és kereskedelmében való felhasználását.

II.1.3. Az indítványban támadott jogszabályhelyek az alábbiakat tartalmazzák.

A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-a által megállapított - 283. §-a:

„283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

...
c) az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával csekély mennyiségű kábítószer saját használatra természet, előállít, megszerez vagy tart [282/B. § (7) bek. a) pont],

d)

1. az a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek,

...
csekély mennyiségű kábítószerrel együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/B. § (7) bekezdés b) pont első fordulata, ha a bűncselekmény a (2) bekezdés a) vagy b) pontjába ütközik],

...
feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés b) és d) pontja, valamint e) pontjának 2. alpontja nem alkalmazható, ha az elkövetővel szemben a cselekmény elkövetését megelőzően két éven belül legalább egy alkalommal kábítószerrel visszaélés miatt indított büntetőeljárás keretében az elkövető büntetőjogi felelősségét megállapították, vagy vele szemben a vádemelést elhalasztották.”

II.1.4. Az indítványtevő álláspontja szerint nem lehet a Gyermek Egyezményben elvárt - drogfogyasztással szembeni - védelemnek tekinteni azt, ha a magyar rendelkezések szerint a 18-21. év közötti személy két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét, fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében) kínálhatja, vagy átadhatja 18. életévét be nem töltött személynek, és alanyi jogon választva elkerülheti a büntetőjogi felelősségre-vonást.

Ugyancsak nem lehet a Gyermek Egyezményben elvart – a drogelőállításban való felhasználással szembeni - megakadályozásnak tekinteni azt, ha a magyar rendelkezések szerint a felnőtt korú személy akármikor, bármely kábítószer csekély mennyiségének saját céljára történő természetéhez, előállításához, megszerzéséhez, tartásához, szabadon felhasználhat 18. életévét be nem töltött személyt, és alanyi jogon választva elkerülheti a büntetőjogi felelősségre-vonást.

Mindezek alapján a Gyermek Egyezmény és a támadott jogszabály hivatkozott rendelkezései egymással ellentétesek, ami nem felel meg az Alkotmány 7. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

II.2. A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított – 283. § (1) bekezdés c) pontja, és d) pontjának 1. alpontja ellentétes a Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdésének f) pontjában, a Btk. 283. (1) bekezdés d) pontjának 2. alpontja pedig a Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdésének g) pontjában foglaltakkal.

II.2.1. Az Alkotmány 7. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy „A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.”

II.2.2. A Kábítószer Egyezmény tartalmazza az alábbi rendelkezéseket.

3. Cikk

Bűncselekmények és büntetések

5. A Felek biztosítják, hogy hatáskörrel rendelkező bíróságai és más illetékes hatóságai figyelembe vehessék azokat a ténybeli körülményeket, amelyek az e Cikk 1. bekezdése szerinti bűncselekmények elkövetését különösen súlyossá teszik, úgymint:

- f) a bűncselekmény sértettje kiskorú, vagy elkövetéséhez kiskorút használtak fel;**
- g) az a tény, hogy a bűncselekményt büntetés-végrehajtási intézetben, oktatási intézményben vagy szociális szolgáltatásokat nyújtó központban, illetőleg ezek közvetlen közelében követték el, vagy más olyan helyen, amelyet iskolás gyermekek vagy tanulók támogatnak tanulási, sport- vagy társadalmi tevékenység céljából;**

II.2.3. Az indítványban támadott jogszabályhelyek az alábbiakat tartalmazzák.

A Btk. - 2003. évi II. törvény 21. §-a által megállapított - 283. §-a:
„283. § (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

c) az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával csekély mennyiségű kábítószer saját használatra természet, előállít, megszerz vagy tart [282/B. § (7) bek. a) pont],

d)

1. az a tizennyolcadik életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek, illetőleg

2. az a huszonegyedik életévét meg nem haladott személy, aki oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében csekély mennyiségű kábítószer együttesen történő kábítószer-fogyasztás alkalmával kínál vagy átad [282/B. § (7) bekezdés b) pont első fordulata, ha a büncselekmény a (2) bekezdés a) vagy b) pontjába ütközik],

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2) Az (1) bekezdés b) és d) pontja, valamint e) pontjának 2. alpontja nem alkalmazható, ha az elkövetővel szemben a cselekmény elkövetését megelőzően két éven belül legalább egy alkalommal kábítószerrel visszaélés miatt indított büntetőeljárás keretében az elkövető büntetőjogi felelősségét megállapították, vagy vele szemben a vádemelést elhalasztották."

II.2.4. Az indítványtevő álláspontja szerint nem lehet a kiskorú sértettségének, illetve a kiskorú felhasználásának a Kábítószer Egyezményben elvárt különösen súlyos megítélését biztosítottnak tekinteni, ha

a) a magyar rendelkezések szerint a felnőtt korú személy akármikor, bármely kábítószer csekély mennyiségének saját céljára történő természetéhez, előállításához, megszerzéséhez, tartásához, szabadon felhasználhat 18. életévét be nem töltött személyt, és alanyi jogon választva elkerülheti a büntetőjogi felelősségre-vonást; illetve ha

b) a magyar rendelkezések szerint a 18-21. év közötti személy két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét, fogyasztás címén szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében) kínálhatja, vagy átadhatja 18. életévét be nem töltött személynek, és alanyi jogon választva elkerülheti a büntetőjogi felelősségre-vonást.

Ugyancsak nem lehet az iskolák (stb.) területén, környezetében való elkövetésnek a Kábítószer Egyezményben elvárt különösen súlyos megítélését biztosítottnak tekinteni, ha a magyar rendelkezések szerint a 21. életévét be nem töltött személy két évente egy ízben bármely kábítószer csekély mennyiségét fogyasztás címén, szabadon (ingyen, vagy ellenérték fejében, bármely életkorú) másnak az iskola (stb.) területén is kínálhatja, átadhatja és alanyi jogon választva elkerülheti a büntetőjogi felelősségre-vonást.

Mindezek alapján a Kábítószer Egyezmény és a támadott jogszabály hivatkozott rendelkezései egymással ellentétesek, ami nem felel meg az Alkotmány 7. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

II.3. A jogalkotó a Btk 283. §-ának, a 2003. évi II. törvény 21. §-a általi megállapításával egyidejűleg a Gyermek Egyezmény 33. Cikkében, és a Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdésének f) és g) pontjaiban előírt jogalkotói feladatát elmulasztotta.

II.3.1. Az Alkotmány 7. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy *„A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.”*

II.3.2. A Gyermek Egyezmény 31. Cikke az alábbiakat tartalmazza.

33. Cikk

Az Egyezményben részes államok megtesznek minden alkalmas intézkedést, ideértve a törvényhozási, közigazgatási, szociális és nevelésügyi intézkedéseket, arra, hogy megvédjék a gyermekeket az erre vonatkozó nemzetközi egyezményekben meghatározott kábító- és pszichotrop szerek tiltott fogyasztásától, és hogy megakadályozzák a gyermekeknek e szerek tiltott előállításában és kereskedelmében való felhasználását.

A Kábítószer Egyezmény 3. Cikk 5. bekezdése az alábbiakat tartalmazza.

3. Cikk

Bűncselekmények és büntetések

5. *A Felek biztosítják, hogy hatáskörrel rendelkező bíróságaik és más illetékes hatóságaik figyelembe vehessék azokat a ténybeli körülményeket, amelyek az e Cikk 1. bekezdése szerinti bűncselekmények elkövetését különösen súlyossá teszik, úgymint:*

- f) a bűncselekmény sértette kiskorú, vagy elkövetéséhez kiskorút használtak fel;*
- g) az a tény, hogy a bűncselekményt büntetés-végrehajtási intézetben, oktatási intézményben vagy szociális szolgáltatásokat nyújtó központban, illetőleg ezek közvetlen közelében követték el, vagy más olyan helyen, amelyet iskolás gyermekek vagy tanulók támogatnak tanulási, sport- vagy társadalmi tevékenység céljából;*

II.3.3. Az indítványtevő álláspontja szerint a két Egyezmény világos és egyértelmű jogalkotói feladatokat szabott meg. Az indítvány II.2. alatti részében kifejtettek szerint az indítvánnyal támadott magyar rendelkezések ezen nemzetközi elvárásoknak ellentmondó tartalmúak. Tehát (értelemszerűen) a jogalkotó a nemzetközi szerződésekből származó jogalkotói feladatát elmulasztotta.